

JAARVERSLAG 2008-2009

Inhoudsopgave	
Inleiding	3
Samenvatting	5
Hoofdstuk 1 Algemene informatie over de Leerplichtwet.....	6
Doelstelling	
Formatie leerplicht	
Nieuwe formatierichtlijn	
Taken en rollen die voortvloeien uit de Leerplichtwet	
Hoofdstuk 2 Leerplichtadministratie.....	9
Taak en functie leerplichtadministratie	
Activiteiten vorig schooljaar	
Hoofdstuk 3 Verzuim en verlof, cijfers en praktische ervaringen	11
Schoolverzuim is een signaal	
Vormen van verzuim: absoluut verzuim en relatief verzuim	
Hoofdstuk 4 Leerplicht in cijfers	13
Aantal leerplichtigen	
Aantal contacten	
Geslacht	
Aanleiding contact	
Resultaten van de leerplichtinterventie	
Hoofdstuk 5 Beleidsontwikkelingen	18
Landelijke ontwikkelingen	
Regionale- en lokale ontwikkelingen	
Hoofdstuk 6 Samenwerken en voorlichten	22
Samenwerken	
Voorlichten	
Hoofdstuk 7 Samenvatting, speerpunten en nieuwe ontwikkelingen.....	27
Evaluatie speerpunten vorig schooljaar	
Speerpunten voor het schooljaar 2008-2009	
Nieuwe ontwikkelingen	
Lijst van gebruikte afkortingen.....	28

Inleiding

Voor u ligt het Leerplicht Jaarverslag 2008-2009. In dit jaarverslag is, evenals vorig jaar veel informatie opgenomen over datgene wat de leerplichtwet van ons vraagt en de werkwijze zoals die in Wijchen is ontwikkeld.

Een deel van het onderwijsveld is benaderd met de vraag om te reageren op het concept - jaarverslag. De opmerkingen zijn verwerkt in de tekst die voor u ligt.

Het leerplicht jaarverslag dient voor 1 oktober aan de raad te zijn voorgelegd. Dit jaarverslag is voorgelegd aan de raadsvergadering van 3 december. De reden hiervoor is bovengenoemde conceptronde en de langere periode tussen het in circulatie brengen van stukken tot agendering voor de raadsvergadering.

In het jaarverslag wordt gesproken over ouders. Hiermee wordt bedoeld ouders/verzorgers.

Daar waar in het jaarverslag over leerplichtigen wordt gesproken, worden, indien van toepassing, ook de kwalificatieplichtigen bedoeld.

Samenvatting

Het afgelopen schooljaar zijn er verschillende successen geboekt. Het spreekuur op de Veenseweg van het Maaswaal College heeft het schoolverzuim tot nagenoeg nihil teruggebracht aan het einde van het schooljaar. Dit jaar is gestart met een spreekuur op de locatie Oosterweg van het Maaswaal College. Ook hier zijn goede resultaten geboekt. Van de leerlingen die op het spreekuur zijn geweest hebben de meesten nauwelijks meer verzuimd.

Helaas bereiken ons nog steeds signalen dat PO en VO maar ook binnen het PO verschillend wordt omgaan met het toekennen van verlof. Wij zullen alle directeuren een herziene versie van de Handleiding Leerplicht sturen. Daarnaast zullen wij steekproefsgewijs gaan controleren.

Bij de leerplichtadministratie zijn ook successen geboekt. De leerlingenadministratie is opgeschoond, waardoor alle administratieve onvolkomenheden nu rechtgetrokken zijn en het is nu mogelijk om digitaal bestanden in te lezen. Dit voorkomt menselijke fouten en levert tijdswinst op. Er werken nu 2 applicatiebeheerders op de administratie om de kwetsbaarheid zoveel mogelijk te beperken.

In relatie tot de externe partners kan vermeld worden dat er nieuwe afspraken zijn gemaakt met BJZ en dat de doorlooptijden van het OM korter zijn geworden.

De dag van de Leerplicht was een succes. Veel leerlingen hebben hun best gedaan om niet meer te laat te komen en Lieke Klaus uit Wijchen, die heeft deelgenomen aan de Olympische Spelen in Peking, heeft een presentatie gegeven aan groep 7 van 't Palet.

Cijfermatig:

Uit de cijfers blijkt dat het aantal contacten van de leerplichtambtenaren blijft stijgen. Dit jaar heeft 3,30% van de leerlingen contact gehad met de leerplichtambtenaar. Er zijn 173 geregistreerde contacten dit jaar tegen 160 geregistreerde contacten vorig jaar. Met de contacten van Bureau Leerplicht erbij stijgt het aantal naar 253 geregistreerde contacten tegen 175 vorig jaar. Deze spectaculaire stijging is het gevolg van de invoering van de kwalificatieplicht. Ten opzichte van vorig jaar is het aantal kwalificatieplichtigen waarmee contact is geweest gestegen van 49 naar 85. De kwalificatieplicht wordt uitgevoerd door Bureau Leerplicht Nijmegen.

Uit de Nijmeegse cijfers komt naar voren dat de Wijchense zaken vaak wat zwaarder zijn. Uit het E-MOVO-onderzoek komt ook naar voren dat Wijchense jongeren ten opzichte van de regio meer psychische problemen hebben. We vermoeden dat dit komt omdat Wijchen inmiddels meer last heeft van grootstedse problematiek.

De aanleiding voor contact met de leerplichtambtenaar Wijchen is in 75% van de gevallen signaal verzuim. Bijna de helft van de leerlingen heeft een waarschuwingsbrief gekregen. Daarna zijn deze leerlingen weer gewoon naar school gegaan. Het aantal processen verbaal is dit jaar 20 (inclusief de kwalificatieplichtigen), gelijk aan vorig jaar. Het aantal HALT-straffen (9) is beduidend hoger dan vorig jaar (2). Met een HALT-straf kan een leerling een proces verbaal voorkomen. Het draaien van 2 spreekuren heeft hier aan bijgedragen.

Dit jaar waren er 0,3% minder Wijchense voortijdig schoolverlaters.

Toekomst:

Voor het nieuwe schooljaar zijn de pijlen gericht op het voortzetten van de spreekuren op het Maaswaal College, het gelijk verlenen van verlof door PO en VO en meer kennis over psychiatrische problematiek. In regionaal verband wordt gewerkt aan verbetering van de regionale samenwerking. Hiervoor wordt een samenwerkingsovereenkomst ontwikkeld.

De leerplichtformatie blijkt nu toereikend. Echter een halve FTE is op tijdelijke basis beschikbaar tot 1 januari 2011. Bovengenoemde cijfers en problematiek onderschrijven de noodzaak om de tijdelijke formatie om te zetten in een structurele voorziening.

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE INFORMATIE OVER DE LEERP LICHT

Doelstelling

De doelstelling van het leerplichtbeleid is het verbeteren van de onderwijskansen van leerplichtigen.

Het **beleid** is erop gericht leerplichtigen zo lang mogelijk binnen het onderwijs te houden, zodat ze goed worden voorbereid op hun functioneren in de samenleving van nu en morgen. Aspecten hiervan zijn het verminderen en voorkomen van het schoolverzuim, het handhaven van de leerplicht en het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten. De gemeente Wijchen wil samen met de regio maatwerk leveren voor leerplichtigen die vast (dreigen te) lopen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.

Het **toezicht** op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan het College van Burgemeester en Wethouders. Het College mandateert deze taak aan de leerplichtambtenaar. Daarnaast heeft de leerplichtambtenaar rechtstreeks door de wet toegekende bevoegdheden (attributie). Het door de leerplichtambtenaar uitgevoerde toezicht heeft, zoals de toelichting van de leerplichtwet voorschrijft, meer het karakter van maatschappelijke zorg dan van justitieel optreden.

Naast de uitvoerende taak is ook **preventie** een belangrijk onderdeel. Preventie vindt plaats in de vorm van voorlichting geven aan leerplichtigen, ouders, scholen en instellingen over de Leerplichtwet en de gevolgen van ongeoorloofd schoolverzuim. Deelname van de leerplichtambtenaar aan zorgadviesteams op scholen valt ook onder preventie.

Formatie leerplicht

De uren die beschikbaar zijn voor leerplicht in het schooljaar 2008/2009 zijn als volgt ingezet (op basis van de gewerkte uren in 2008):

Taak	Uren per jaar 2008	Werkelijk	Uren per week	Werkelijk
Leerplichtadministratie en -registratie:	750 uur	550 uur	19 uur	14 uur
Leerplichtambtenaar	1.805 uur	1.908 uur	45 uur	48 uur
Beleid	325 uur	459 uur	8 uur	11 uur

Uit het overzicht blijkt dat er meer uren zijn gewerkt dan begroot (141%).

Dit schooljaar is de applicatiebeheerder vertrokken en vervangen door 2 andere mensen van het secretariaat. De registratie is opgeschoond en medewerkers zijn opgeleid voor het applicatiebeheer.

Ondanks het feit dat de kwalificatieplichtigen per 1 september 2008 door Bureau leerplicht Nijmegen in behandeling worden genomen is er door de lpa's meer uren gewerkt dan begroot. Oorzaak hiervan is het succes van het spreekuur op de Veenseweg en de Oosterweg van het Maaswaal College.

Nieuwe formatierichtlijn

In schooljaar '07-'08 heeft Ingrado, de belangenorganisatie voor leerplichtambtenaren een nieuwe richtlijn ontwikkelt voor de formatie. Hierin zijn de volgende taken verwerkt: leerplichttaken (60%), administratie (25%), coördinatie (5%), beleid (5%) en applicatiebeheer (5%). Als we deze richtlijn van toepassing verklaren op onze formatie, dan zitten we er gemiddeld iets onder (zie schema).

De richtlijn komt er op neer dat er 1FTE nodig is per 3800 leerlingen en er wordt uitgegaan van een caseload van 135 leerlingen. De richtlijn is exclusief werkzaamheden voor de RMC-functie en inclusief kwalificatieplicht en deelname aan Zorg en Adviesteams.

Als we de nieuwe richtlijn toepassen op het aantal leerplichtige leerlingen van de gemeente Wijchen, dan blijkt dat er 1,8 FTE beschikbaar zou moeten zijn voor de leerplichtambtenaren. Als we de richtlijn toepassen op basis van de caseload dan is een formatie van 1,3 FTE voldoende. We hebben 1,33 FTE. Hier zijn we tevreden over. Echter, een halve FTE voor de leerplichtfunctie is op

tijdelijke basis ingevuld tot 1 januari 2011. Als deze uren wegvallen komen we flink onder het gemiddelde te zitten. Naar verwachting zal alles (cases, advies en informatie, deelname aan de zorgadviesteams, etc.) op een lager pitje moeten. Dit effect zal naar de scholen toe moeilijk uit te leggen zijn en ongewenste bijeffecten hebben, omdat van de scholen een investering wordt verwacht. Wanneer de gemeente haar formatie inkrimpt is dit een tegendraads signaal. In de meerjarenraming 2011-2014 zal een voorstel worden opgenomen om deze uren structureel op te nemen in de begroting.

Voor de administratie is de nieuwe norm ook doorberekend. De administratie heeft voldoende formatie. Dit jaar is tijdwinst geboekt met het digitaal uitwisselen van bestanden.

Met betrekking tot het beleid zijn de uren iets meer dan de nieuwe norm aangeeft. Met ingang van dit schooljaar is binnen de beschikbare uren een seniortaak ondergebracht voor de inhoudelijke aansturing van de leerplichtambtenaren. Onder andere is gestart met intervisiebijeenkomsten, waarin deskundigheidsbevordering en afstemming centraal staan.

Met ingang van dit schooljaar zijn de kwalificatieplichtige leerlingen in behandeling genomen door Bureau Leerplicht Nijmegen. Hierdoor zou er minder formatie nodig moeten zijn. De praktijk wijst het tegendeel uit (zie ook Hs.4).

Taken en rollen die voortvloeien uit de Leerplichtwet

De Leerplichtwet 1969 begint met artikel 1 de begripsbepaling zodat duidelijk is wat o.a. wordt verstaan onder het begrip school, instelling en hoofd. Een hoofd van een school wordt in dit jaarverslag omschreven als schooldirecteur. Artikel 2 en 4a van de leerplichtwet omschrijven wie de verantwoordelijke personen zijn. Deze omschrijvingen zijn nodig om duidelijk te hebben wie waarvoor verantwoordelijk is.

Een samenvatting van een aantal taken en rollen vindt u hieronder.

- **De leerplichtige** leerling is 5 tot en met 16 jaar en staat ingeschreven op een school en moet de school daadwerkelijk bezoeken. Vanaf 12 jaar wordt de leerplichtige leerling zelf medeverantwoordelijk gesteld voor zijn schoolbezoek. In dit jaarverslag gebruiken we de term: leerplichtige.
- **De kwalificatieplichtige** leerling is 16 tot 18 jaar. Hij/zij moet ingeschreven staan bij een school of instelling en deze geregeld bezoeken, als hij/zij nog geen startkwalificatie heeft. Een startkwalificatie is een diploma op HAVO- of VWO-niveau of een MBO-diploma op minimaal niveau 2. Een kwalificatieplichtige valt onder de leerplichtwet, maar dit betekent niet dat leerlingen altijd vijf dagen per week in de schoolbanken moeten zitten. Het is ook mogelijk om met een combinatie van leren en werken aan de kwalificatieplicht te voldoen.
- **De ouders** zorgen ervoor dat hun kind op een school staat ingeschreven en dat hun kind de school bezoekt.
- **De directeur van de school** geeft alle in- en uitschrijvingen door aan de leerplichtambtenaar, zodat de leerplichtadministratie telkens actueel blijft.
- **De directeur van de school** meldt verzuim aan de leerplichtambtenaar.
- **De leerplichtambtenaar** is door burgemeester en wethouders aangewezen om toezicht te houden op de naleving van de leerplichtwet. De leerplichtambtenaar stelt zonodig een onderzoek in naar de reden van het verzuim. De leerplichtambtenaar spant zich in om de leerplichtige zo spoedig mogelijk weer terug op school te krijgen.
- Artikel 25 van de Leerplichtwet schrijft voor dat **Burgemeester en Wethouders** jaarlijks verslag uitbrengen aan de gemeenteraad over het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid.

HOOFDSTUK 2 LEERPLICHTADMINISTRATIE

Taak en functie leerplichtadministratie

Leerplicht houdt in feite drie administraties bij:

- de leerplichtregistratie
- de leerlingenadministratie
- een cliëntenadministratie.

Leerplichtregistratie

Van iedere leerplichtige Wijchense leerling tussen de 5 en 17 jaar staat geregistreerd op welke school hij/zij zit en hoe de schoolloopbaan er uit ziet.

Voor de in totaal **6.905** leerplichtigen wordt dit in het geautomatiseerde leerplichtsysteem bijgehouden. De mutaties worden verricht door het secretariaat van de afdeling Welzijn en Onderwijs.

Leerlingenadministratie

Van alle schoolgaande 4-jarigen wordt bijgehouden welke school zij bezoeken.

Ook alle jongeren tussen 18 en 23 jaar worden gevolgd. Van hen wordt geregistreerd of ze en zo ja, welke opleiding zij volgen en of zij een startkwalificatie hebben behaald.

Cliëntenadministratie

De cliëntenadministratie wordt bijgehouden in het registratiesysteem.

In het schooljaar 2008 – 2009 zijn er 173 contacten geregistreerd. Dit is meer dan in het vorige schooljaar. Toen zijn er 160 geregistreerde contacten geweest en in het jaar daarvoor 133. Een leerplichtige wordt als contact geteld als er een melding is van school en er vervolgens door de leerplichtambtenaar actie wordt ondernomen; hetzij een gesprek op het gemeentekantoor, hetzij een huisbezoek. Meldingen bij leerplicht kunnen ook via ouders, de leerling zelf of een hulpverlenende instantie komen. Het doel van het contact is in ieder geval advies en in voorkomende gevallen het behandelen van aanvragen of het starten van een onderzoek. De leerplichtambtenaar wordt ook regelmatig om informatie gevraagd, maar dit wordt niet geregistreerd.

Activiteiten vorig schooljaar

We zijn nagegaan of we de RMC-registratie over kunnen laten aan het Jongerenloket. Het jongerenloket registreert alle jongeren van 18 t/m 22 jaar die een traject volgen (zie ook Hs. 5). De gemeente blijft verantwoordelijk voor de basisregistratie (zie onder leerlingenadministratie), dat wil zeggen dat alle jongeren t/m 22 jaar bij ons in het registratiesysteem zitten. De jongeren die in traject zitten hoeven niet door ons geregistreerd te worden.

In oktober zijn 2 nieuwe applicatiebeheerders opgeleid en aan de slag gegaan. Er is bewust gekozen voor 2 applicatiebeheerders om de kwetsbaarheid (door afhankelijkheid van slechts 1 persoon) te beperken.

In de loop van 2008 zijn we tot een digitale bestandsuitwisseling gekomen met het Maaswaal College, het Mondial College en het Drutense Pax Christi College.

In dit schooljaar zijn we overgestapt van LLA naar Key2onderwijs. Dit is het zelfde systeem als LLA, maar dan web-based, zodat digitale bestanden ingelezen kunnen worden en we aangesloten kunnen worden op het digitale verzuimloket.

De administratie opgeschoond en ge-updated, zodat er nauwelijks nog administratieve vervuiling inzit.

In 2009 is een absoluut verzuimactie uitgevoerd voor de basisschool leerlingen. Dit heeft geleid tot 10 situaties die op papier absoluut verzuimden. In de praktijk bleken allen naar school te gaan.

Er is een uitdraai gemaakt van het absoluut verzuim van leerplichtigen van 12-17 jaar, maar hierop werd geen actie ondernomen, omdat uit het rapport bleek dat van een aantal scholen geen opgaven van Wijchense leerlingen was ontvangen. Bij de wisseling van het schooljaar zullen bij alle VO scholen (en ROC's) in de regio gegevens worden opgevraagd over de Wijchense leerlingen.

- De absoluut verzuimactie bij het primair onderwijs heeft geen bijzonderheden opgeleverd. Alle kinderen bleken gewoon op school te zitten.
- Al met al is er in het schooljaar 2008/2009 een flinke inhaalslag gemaakt qua kwaliteit van de administratie door:
  - opschoning van het leerlingenbestand, waardoor alle administratieve onvolkomenheden rechtgetrokken zijn.
  - digitaal inlezen van bestanden van de 3 VO scholen waar ongeveer 75 % van de Wijchense leerlingen in die leeftijdsgroep heen gaan. Hierdoor zijn menselijke fouten uitgesloten. Digitale uitwisseling van bestanden levert ook tijdwinst op, omdat handmatig muteren niet meer nodig is.

HOOFDSTUK 3 VERZUIM EN VERLOF EN PRAKTISCHE ERVARINGEN

Schoolverzuim is een signaal

Eén dagje spijbelen, wat maakt dat nou uit? Ja dat maakt wel degelijk wat uit. Misschien niet voor die ene dag maar wanneer je de leerplichtigen en ouders niet duidelijk maakt wat de consequenties van spijbelen zijn, kan er regelmatig schoolverzuim ontstaan wat vervelende gevolgen kan hebben. Uit ervaring blijkt dat schoolverzuim meestal een dieperliggende oorzaak heeft. Het is dan ook belangrijk dat de leerplichtambtenaar snel op de hoogte is van het schoolverzuim en de juiste contacten/netwerken heeft. Juist door problemen snel aan te pakken kan erger worden voorkomen. De leerplichtambtenaar stelt alles in het werk de leerplichtige zo snel mogelijk weer terug naar de juiste school of andere vorm van onderwijs te krijgen om gevolgen als werkloosheid, depressie, computerverslaving, overlast op straat en/of criminaliteit te voorkomen. Door deel te nemen in Zorg Adviesteams (ZAT's) van het voortgezet onderwijs kan schoolverzuim zelfs voorkomen worden.

Vormen van verzuim

Absoluut verzuim

Als een leerplichtige niet op een school staat ingeschreven, is er sprake van absoluut schoolverzuim. Absoluut verzuim komt in de praktijk weinig voor, maar als het aan de orde is, moet het zo snel mogelijk worden opgepakt.

Relatief verzuim

Relatief verzuim is de meest voorkomende vorm van verzuim. Hierbinnen kunnen we nog onderscheid maken in:

- **Signaalverzuim:** Het verzuim is een signaal, omdat er sprake kan zijn van een onderliggende problematiek, bijvoorbeeld problemen in de gezinssituatie, het ontbreken van motivatie om naar school te gaan, faalangst of het niet kunnen omgaan met conflictsituaties.
- **Luxe verzuim:** leerplichtigen worden van school gehouden uit luxe overwegingen zoals bijvoorbeeld een vakantie of een uitstapje met het gezin.

Meldingen van relatief verzuim bij de leerplichtambtenaren worden veelal door de scholen gedaan, met name door directeuren, afdelingleiders of zorgcoördinatoren.

Iedere school heeft zijn eigen verzuimbeleid. Vaak zijn er al een aantal pogingen gedaan om een leerplichtige weer terug naar school te krijgen of indien nodig richting de hulpverlening te sturen. Zodra er een melding binnen komt bij de leerplichtambtenaar wordt er contact opgenomen met de leerplichtige en/of de ouders voor een gesprek. De leerplichtambtenaar beoordeelt of het verzuim dan signaalverzuim of luxeverzuim betreft.

Bij **luxeverzuim** wordt in overleg met school de aanpak bepaald. Heeft de school een aanvraag van verlof afgewezen en de leerplichtige verzuimt toch dan krijgen de ouders een uitnodiging voor een gesprek. Tijdens dat gesprek kan door de leerplichtambtenaar een proces-verbaal worden opgemaakt. Afhankelijk van de reden van verzuim krijgen ouders alleen een waarschuwing. Bij het eerstvolgende luxeverzuim wordt dan alsnog een proces-verbaal opgemaakt.

Aanpak van verzuim is landelijk ook een item. In Wijchen hebben we signalen gekregen van het V.O. dat er verschillend wordt omgegaan met het verlenen van verlof door het P.O. en het V.O. Hierdoor komt het voor dat één kind uit een gezin geen vrij krijgt en het andere wel. Dit leidt tot onduidelijkheid en mogelijk een gevoel van willekeur bij de ouders. Helaas hebben ons dit schooljaar weer signalen bereikt dat er verschillend mee wordt omgegaan, daarom hebben wij de Handleiding Leerplicht aangepast. Deze zal het komend schooljaar naar alle directeuren worden gezonden. Daarnaast is het de bedoeling om steekproefsgewijs controles te gaan houden.

Blijkt uit het gesprek dat er sprake is van **signaalverzuim** en is er sprake van onderliggende problematiek, dan wordt niet in alle gevallen direct een proces-verbaal opgemaakt. De leerplichtige wordt, indien nodig, bij het ZAT aangemeld. Als de begeleiding direct opgepakt moet worden, zal de leerplichtambtenaar met de betrokkenen direct een plan van aanpak bespreken. Is er sprake van ziekteverzuim, dan zal de schoolarts onderzoek moeten doen, voordat de leerplichtambtenaar de afwezigheid als verzuim kan betitelen (zie hoofdstuk 4, leerplicht in cijfers).

Indien de leerplichtambtenaar een aanmelding bij een **hulpverlenende instantie** noodzakelijk acht en ouders en/of leerling dit weigeren en er sprake is van verzuim, kan er een proces-verbaal worden opgemaakt. Is er sprake van langdurig signaalverzuim en/of is de hulp niet toereikend, dan kan er ook een proces-verbaal worden opgemaakt, zodat de Raad voor de Kinderbescherming een onderzoek instelt (zie Hs. 4, leerplicht in cijfers).

Bij de gemeente Wijchen werken 3 leerplichtambtenaren waarvan er 2 BOA-bevoegd zijn (**Buitengewoon Opsporingsambtenaar**). Door vertrek van een BOA is er feitelijk één beschikbaar geweest in dit schooljaar. De nieuwe leerplichtambtenaar heeft inmiddels de BOA-opleiding met succes afgerond. Een BOA heeft de bevoegdheid een proces-verbaal op te maken.

De BOA kan voor de overtreding van licht en matig verzuim¹ een verkort proces-verbaal opmaken voor Bureau HALT Gelderland. Dit bureau is onderdeel van Bureau Jeugdzorg Gelderland. De leerplichtige die niet meer dan 10 keer te laat komt, licht of matig verzuim vertoont en waarbij de leerplichtambtenaar overweegt proces-verbaal op te maken, kan verwezen worden naar Bureau HALT. Er mag geen sprake zijn van zorgverzuim. Bureau HALT zal de leerplichtige binnen twee weken oproepen. Hij/zij krijgt een **taakstraf** opgelegd. Voert de leerplichtige de taakstraf onvoldoende uit en/of gaat de leerplichtige opnieuw verzuimen, dan zal er alsnog een proces-verbaal naar de officier van justitie worden gestuurd. In schooljaar '08-'09 is 9 keer gebruik gemaakt van het aanbod van Bureau HALT. De taakstraffen zijn allen naar behoren uitgevoerd.

Met betrekking tot zaken die voor moeten komen is de afspraak voor het hele arrondissement dat leerplichtzaken binnen 2 maanden worden behandeld. Gestreefd wordt naar behandeling binnen 1 maand. Afgelopen maand is dat inderdaad gelukt. De rest van het schooljaar varieerde dat tussen de 2 en 3 maanden. Er komt een handleiding leerplicht van het Openbaar Ministerie met daarin onder andere een standaard proces-verbaal en te hanteren normen voor doorlooptijden.

In de periode na de overtreding en voor de periode van de zitting blijft de leerplichtambtenaar de leerplichtige volgen.

Conclusie:

Helaas bereiken ons nog steeds signalen dat PO en VO maar ook binnen het PO verschillend omgaan met het toekennen van verlof. Wij zullen alle directeuren een verbeterde versie van de Handleiding Leerplicht toesturen. Daarnaast zullen wij steekproefsgewijs gaan controleren.

---

¹ Er is sprake van licht verzuim als een leerplichtige minder dan 3 aaneengesloten schooldagen of tot minder dan 2,5 dag verdeeld over een lesperiode van 4 weken verzuimt. Matig verzuim is verzuim van 3 tot 7 aaneengesloten schooldagen dan wel meer dan 2,5 dag verdeeld over een lesperiode van 4 weken, of tweemaal licht verzuim.

HOOFDSTUK 4 LEERPLICHT 2007-2008 IN CIJFERS

In dit hoofdstuk geven wij in tabellen een cijfermatig overzicht van de leerplicht. Daarnaast wordt in een aantal gevallen een vergelijking gemaakt met voorgaande jaren of het voorgaande jaar.

Aantal leerplichtigen

Onderstaand het overzicht van alle leerplichtigen in Wijchen in het schooljaar 2008-2009.

	2008-2009
Leeftijd	Aantal
5	540
6	531
7	511
8	571
9	549
10	581
11	539
12	497
13	513
14	504
15	520
16	541
17	508
Totaal	6905

Ten opzichte van vorig jaar is het aantal leerlingen gedaald met 564. Echter, naar nu gebleken is, zijn de mutaties in het leerlingenbestand de laatste jaren niet juist verwerkt. Hierdoor leek het aantal leerlingen hoger dan in werkelijkheid. Dit heeft geen gevolgen voor de formatie. Deze blijkt passend te zijn (zie Hs.1).

Aantal contacten

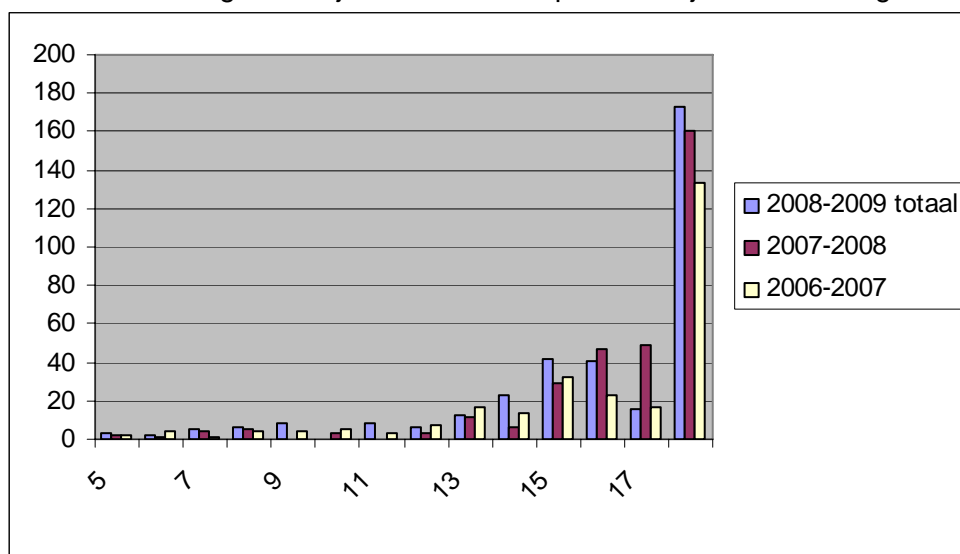
Leeftijd	2008-2009		2007-2008		2006-2007	
	Totaal	Percentage	Totaal	Percentage	Totaal	Percentage
5	3	1%	2	1%	2	2%
6	2	1%	1	1%	4	3%
7	5	3%	4	3%	1	1%
8	6	3%	5	3%	4	3%
9	8	5%	0	0%	4	3%
10	0	0%	3	2%	5	4%
11	8	5%	0	0%	3	2%
12	6	3%	3	2%	7	5%
13	13	8%	11	7%	17	13%
14	23	13%	6	4%	14	11%
15	42	24%	29	18%	32	24%

16	41	24%	47	29%	23	17%
17	16 (+69) 85	10%	49	31%	17	13%
	173 (+11)(253)	100%	160	100%	133	100%

De cijfers tussen haakjes zijn het aantal leerlingen die contact hebben gehad met Bureau Leerplicht Nijmegen in verband met de kwalificatieplicht (69) en het contract voor de leerplichtigen (11, zie Hs. 6).

Er zijn 173 contacten geweest met 148 (228) leerlingen. Als het aantal van 148 (228) wordt afgezet tegen het totaal aantal leerplichtige leerlingen (6.905) kunnen we constateren dat het gaat om 2,14% (3,30%) van het totale aantal.

In onderstaande grafiek zijn de verschillen per schooljaar zichtbaar gemaakt..

Geslacht

Onderstaand een overzicht van de contacten naar geslacht in de afgelopen schooljaren. Geconstateerd kan worden dat over het algemeen meer jongens dan meisjes in contact komen met de leerplichtambtenaar (2005/2006 was een uitzondering).

		2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006	2004/2005	2003/2004
	Aantal		Percentage				
Man	89(35)	51%	55%	53%	44%	58%	53%
Vrouw	84(34)	49%	45%	47%	56%	42%	47%
Totaal	173(258)	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Aanleiding contact (uitgesplitst naar onderwijssoort)

Aanleiding	M.K.D.		P.O.		S.B.O.		V.O.		V.S.O.		R.O.C.		Totaal
	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	m	v	
Op verzoek	0	0	1	1	0	0	1	2	0	0	1	0	6
Signaalverz.	0	0	7	1	2	0	59	53	0	3	3	1	129
Luxeverz.	0	0	5	5	1	0	5	2	0	0	0	0	18
Abs. Verz.(adm)	0	0	2	5	0	2	0	0	0	0	0	1	10
Artikel 3a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Artikel 3b	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 5a	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	4
Artikel 5b	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Artikel 5c	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Artikel 11d	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Artikel 11g	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2
Artikel 15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	1	1	15	16	5	2	65	59	0	3	4	2	173

Toelichting vrijstellingsgronden

- Artikel 3a: vervangende leerplicht in het algemeen.
- Artikel 3b: vervangende leerplicht in het laatste schooljaar.
- Artikel 5a: vrijstelling van inschrijving o.g.v. lichamelijke of psychische gronden.
- Artikel 5b: vrijstelling van inschrijving o.g.v. bezwaar tegen de richting van de school.
- Artikel 5c: vrijstelling van inschrijving o.g.v. bezoek school in het buitenland.
- Artikel 11d: vrijstelling van schoolbezoek o.g.v. ziekte.
- Artikel 11g: vrijstelling van schoolbezoek o.g.v. andere gewichtige omstandigheden.
- Artikel 15: vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs.

Uit de tabel blijkt dat in 75% van de gevallen het contact betrekking heeft op signaalverzuim, dat wil zeggen verzuim waarbij sprake is van onderliggende problematiek (zie ook vorig hoofdstuk). De hoofdmoot is afkomstig uit het voortgezet onderwijs. Het aantal jongens en meisjes is nagenoeg gelijk.

Hieronder treft u een vergelijk aan met de voorgaande schooljaren.

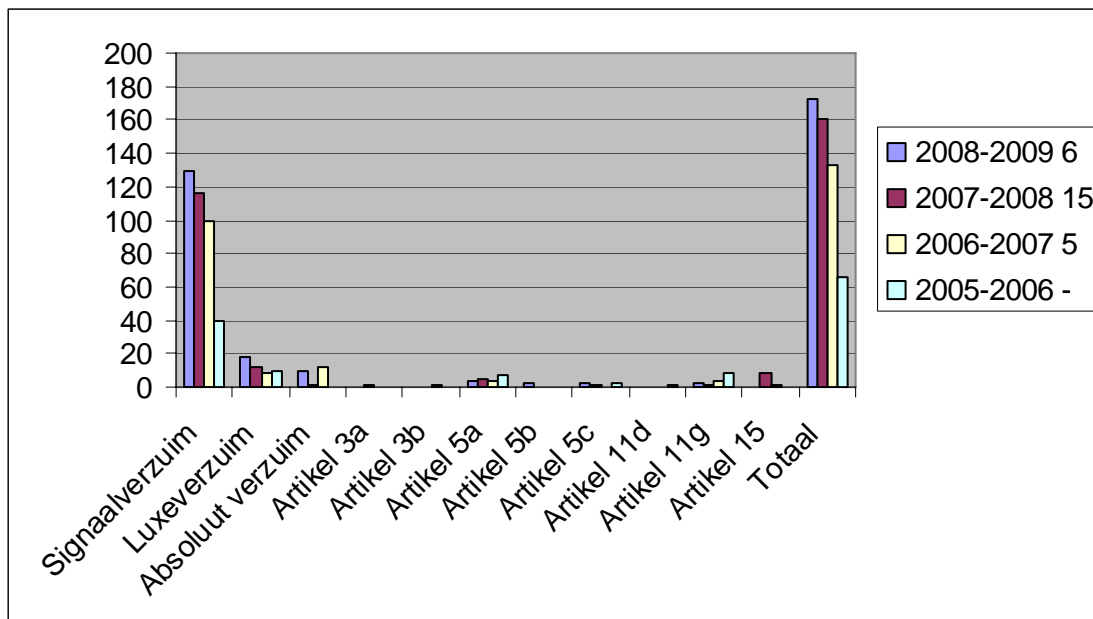
AANLEIDING	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Op verzoek	6	15	5	-
Signaalverzuim	129	116	99	39
Luxeverzuim	18	12	8	9
Absoluut verzuim (adm)	10	1(abs)	12	0
Artikel 3a	0	1	0	0
Artikel 3b	0	0	1	0
Artikel 5a	4	5	3	7
Artikel 5b	2	0	0	0
Artikel 5c	2	1	0	2
Artikel 11d	0	0	0	1
Artikel 11g	2	1	4	8
Artikel 15	0	8	1	0
Totaal	173	160	133	66

Toelichting op de tabel;

Signaalverzuim blijkt al jaren de meeste aanleiding te zijn voor contact met leerplicht.

Luxeverzuim lijkt toe te nemen, maar door hier meer aandacht voor te vragen komt meer luxeverzuim boven water.

Absoluut verzuim lijkt te fluctueren, echter in '07-'08 is alleen het feitelijk absoluut verzuim opgenomen, terwijl in de andere jaren het geconstateerde administratief absoluut verzuim is weergegeven.

Resultaten van de leerplichtinterventie

In onderstaand overzicht kunt u per onderwijssoort zien wat de resultaten zijn van de interventies van de leerplichtambtenaren.

RESULTAAT	P.O.		S.B.O.		V.O.		V.S.O.		R.O.C.		Totaal 08-09
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	
Terug naar school	3	7	0	0	6	3	0	1	1	0	21
Andere school	1	1	1	2	4	3	0	0	0	1	13
Verwezen naar kwalificatieplicht	0	0	0	0	0	2	0	0	2	1	5
Waarschuwingbrief	6	5	1	0	37	29	0	1	0	0	79
Proces verbaal signaal verzuim	1	0	0	0	6	2	0	0	0	0	9
Proces verbaal luxe verzuim	1	0	1	0	0	2	0	0	0	0	4
HALT	0	0	0	0	5	4	0	0	0	0	9
Bemiddeld zonder sanctionele afhandeling	2	0	0	0	7	12	0	1	1	0	23
Toekenning verzoek om vrijstelling	0	4	1	2	0	2	0	0	0	0	9
Afwijzing verzoek om vrijstelling	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	14	17	5	4	65	59	0	3	4	2	173

Toelichting op tabel:

Er zijn relatief weinig verwijzigen naar Bureau Leerplicht Nijmegen voor de kwalificatieplicht (5 van de 49). In principe worden de kwalificatieplichtigen rechtstreeks aangemeld bij Bureau Leerplicht. Deze 5 zijn in eerste instantie bij Leerplicht Wijchen aangemeld.

Het aantal processen-verbaal lijkt in eerste instantie minder dan vorige jaar: 13 in plaats van 20. Bu-

reau Leerplicht Nijmegen heeft 7 p.v.'s opgemaakt voor Wijchense kwalificatieplichtige leerlingen. Hiermee komt het totaal op 20 staan. Dit aantal is gelijk aan vorig jaar. Verder blijkt uit het overzicht dat preventieve acties zoals een waarschuwingsbrief en bemiddeling zonder sanctionele afhandeling tot positieve resultaten leidt.

Als laatste tabel treft u onderstaand een vergelijking aan tussen het schooljaar 2008-2009 en de daaraan voorafgaande jaren.

RESULTAAT	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006
Terug naar school	21	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Andere school	13	2	0	2
Verwezen naar Kwalificatieplicht	5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Waarschuwingsbrief	79	67	33	21
Proces verbaal	13	20	19	8
HALT	9	2	3	2
Bemiddeld zonder sanctionele afhandeling	23	53	67	15
Toekenning verzoek om vrijstelling	9	10	7	18
Afwijzing verzoek om vrijstelling	1	6	4	0
Totaal	173	160	133	66

Toelichting op de tabel.

In het vorige jaarverslag hebben wij als verbeterpunt aangegeven dat wij meer op resultaten willen sturen. Vandaar dat "Terug naar school" dit jaar nieuw is ingevoerd en er geen vergelijking met de voorgaande jaren kan worden gemaakt.

Daarnaast is Bureau Leerplicht Nijmegen voor de kwalificatieplicht van start gegaan. Daarom is een vergelijking van de verwijzingen naar deze afdeling met het verleden niet van toepassing.

Er zijn meer waarschuwingsbrieven verzonden dan voorheen. Dit komt vermoedelijk omdat de leerplichtambtenaar dit jaar voor het eerst ook spreekuur heeft gehouden op het Maaswaal College aan de Oosterweg. Dit verklaart ook de toename van het aantal meldingen voor een taakstraf bij HALT. Omdat we nu meer naar resultaat uitsplitsen is het aantal gevallen dat onder "Bemiddeld" staat afgenomen. Daar staat tegenover dat nu duidelijker is dat door de interventie van de leerplichtambtenaar 21 leerlingen terug zijn gegaan naar school en 13 een andere school hebben gevonden.

Conclusie uit de tabellen:

Van de leerplichtige leerlingen heeft 2,14% (3,30%) contact gehad met de leerplichtambtenaar. De contacten met jongens en meisjes is nagenoeg gelijk (51% en 49%). Van de contacten betreft 75% signaalverzuim. Dit benadrukt naar onze mening het belang van de zorgtaak die de leerplichtambtenaar heeft. De hoofdmoot is afkomstig uit het voortgezet onderwijs.

Het aantal contacten met 17-jarigen is drastisch toegenomen, omdat met ingang van dit schooljaar Bureau Leerplicht Nijmegen is gestart met de uitvoering van de kwalificatieplicht.

HOOFDSTUK 5. BELEIDSONTWIKKELINGEN IN RELATIE TOT LEERP LICHT.

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op een aantal (landelijke) ontwikkelingen die hun effect hebben op de uitvoering van de leerplichtwet.

Landelijke ontwikkelingen

Centra voor Jeugd en Gezin:

In 2011 moet er in alle gemeenten een Centrum voor Jeugd en Gezin zijn. De Opvoedingswinkel in Wijchen wordt omgevormd tot een Centrum voor Jeugd en Gezin, een laagdrempelige en herkenbare voorziening voor informatie en advies, waar alle kinderen in beeld zijn. Het CJG is vooral een samenwerkingsvorm van alle instellingen die met jeugd werken, met als doel vroegtijdig problemen te signaleren en ouders en kinderen te ondersteunen. Er wordt gebruik gemaakt van de bestaande netwerken rond jeugd en gezin, waaronder de Zorg- en Adviesteam voor de scholen. Binnen het CJG wordt het hulpaanbod afgestemd. De jeugdgezondheidszorg maakt onderdeel uit van het CJG. Op 3 juli 2009 is de nieuwe website CJG gelanceerd en een convenant ondertekend door alle samenwerkingspartners.

Bureau Jeugdzorg:

Afgelopen schooljaar zijn er 4 gesprekken geweest met BJZ. Inzet van de besprekingen was onder andere onduidelijkheid over wat er van BJZ verwacht mag worden in het ZAT. Oorzaak is een bezuiniging bij BJZ en een verandering in taakstelling. BJZ gaat met regioteams werken. Dit betekent dat we met een klein multidisciplinair team te maken krijgen. Dit komt de overzichtelijkheid ten goede. Afsproken is dat BJZ alleen over complexe zaken adviseert in het ZAT en dat enkelvoudige vragen rechtstreeks aan BJZ gesteld kunnen worden. Verder zorgt BJZ voor een vaste vertegenwoordiger in het ZAT van het Maaswaal College.

Regionale en lokale ontwikkelingen

Toename jongeren met psychische problemen

Een andere ontwikkeling die ons zorgen baart is dat landelijk is geconstateerd dat het aantal jongeren met psychische problemen stijgt. Dit geldt ook voor Wijchen.

De jeugdmonitor van de GGD (E-MOVO 2007) concludeert dat wat betreft het psychisch welzijn er sprake is van enige achteruitgang t.o.v. het vorige onderzoek in 2003. Ook blijkt dat het aantal jongeren met psychosociale problematiek in Wijchen hoger ligt dan in de regio. Om specifieker te zijn; depressieve gevoelens, pesten en huiselijk geweld komen in een "behoorlijke" mate voor. We vinden het daarom belangrijk dat leerplichtambtenaren beter inzicht hebben in psychiatrisch gedrag van ouders en kinderen.

Verder concludeert het E-MOVO-onderzoek van afgelopen schooljaar dat er minder gespijeld wordt.

NIM

Het schoolmaatschappelijk werk wordt in Wijchen verzorgd door het NIM. De gemeente Nijmegen en een aantal andere regiogemeenten hebben de middelen overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeente Wijchen doet dit niet en houdt de middelen bij de NIM.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie

Jaarlijks verzorgt de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) een effectrapportage over voortijdig schoolverlaten in de regio ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. De RMC betreft de leeftijdscategorie 12 tot 23 jaar.

De RMC-functie is er voor de doelgroep leerplichtigen en niet-leerplichtigen. Voor de leerplichtigen van 12 tot en met 17 jaar is de RMC gelijk aan het uitvoeren van de wettelijke leerplichttaak en leidt niet tot extra werkzaamheden.

Voor de niet-leerplichtigen is het Jongerenloket gevormd (voorheen RMC-Trajectbureau). Het Jongerenloket begeleidt voortijdig schoolverlaters terug naar school en/of werk en wordt gesubsidieerd

door het Regionaal Opleidingen Centrum Nijmegen en omstreken (ROC) en uit het RMC-budget van de gemeenten in de RMC-regio Nijmegen en omstreken.

De RMC-effectrapportage voor het schooljaar '08-'09 is nog niet beschikbaar.

Wel hebben we gegevens van de 'vsv-verkenner', een internetsite over voortijdig schoolverlaten. Uit deze cijfers blijkt dat in '07-'08 er 92 nieuwe schoolverlaters zijn bijgekomen, waarvan 69 van het MBO komen. Dit betreft 2,7% van het totaal aantal onderwijsdeelnemers van 12 jaar en ouder (3443). Hiervan is 0,5% afkomstig van het Maaswaal College. Voor het MBO gaat het 7,2% van in totaal 954 deelnemers. Ten opzichte van het vorige schooljaar is dit een verbetering met 0,3%.

Jongerenloket:

Doel van het Jongerenloket is het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid in de regio Nijmegen door het opsporen, registreren en zonodig op traject zetten van schoolverlaters, inclusief de jongeren die niet bereikt worden, bijvoorbeeld omdat ze geen uitkering aanvragen. De "frontoffice" van het Jongerenloket voert de volgende stappen uit: 1: onbekende doelgroep opsporen, 2: melding en registratie, 3: intake en diagnose en 4: monitoring. Aan iedere gemeente is de keuze om voor de stappen 5 t/m 8 te kiezen: 5: opstellen trajectplan, 6: casemanagement /begeleiding richting werk en 7: uitkeringsverstrekking, 8: nazorg. De gemeente Wijchen heeft gekozen voor het aanbod t/m stap 4. Dit betekent dat de dienstverlening van het voormalige RMC-trajectbureau overeind blijft. De beschreven stappen 5 t/m 8 worden in Wijchen uitgevoerd door Support (stap 5 en 6) en de afdeling Sociale Zaken (stap 7 en 8).

Op 1 januari bestond het Regionaal Jongerenloket 1 jaar. Deze werd gevierd met een uitbreiding van het Bureau Leerplicht Nijmegen. Hiermee is de hele keten van 5 t/m 22 jaar bij elkaar gebracht. De samenvoeging is een opening tot verdere samenwerking tussen kwalificatieplicht en het Jongerenloket. Een warme overdracht van jongeren die bovenleerplichtig zijn geworden maakt hiervan al onderdeel uit. Overige samenwerkingsmogelijkheden worden nog onderzocht. Met ingang van het nieuwe schooljaar start het Jongerenloket met een werkschool. Jongeren worden hier geholpen met het maken van een goed c.v., zichzelf presenteren en solliciteren en het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld.

Van het Jongerenloket hebben we de volgende cijfers gekregen: in deze periode zijn 197 jongeren gemeld (dit zijn meer dan alleen schoolverlaters). Hiervan zijn er 103 weer uitgestroomd, waarvan 47 naar werk, 17 naar een opleiding, 7 naar een opleiding en werk en 4 hebben een Wajong-uitkering gekregen. Van de overige 28 is het werkproces afgesloten i.v.m. een verhuizing (3), wil geen contact (8), einde begeleiding (7), "valt buiten de doelgroep" (4) en overdracht naar jongerenadviseur(6). De overigen zijn nog in traject.

Convenant V.S.V.

In het schooljaar '07-'08 is een convenant getekend tussen onze RMC-regio, het ROC, de VO-scholen en het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. Afgesproken is dat 10% extra v.s.v.-ers worden voorkomen dan wel teruggedleid naar school. Het Maaswaal College doet hier ook aan mee. Het Ministerie heeft geconstateerd dat de meeste v.s.v.-ers ontstaan bij de overgang van VMBO naar MBO. Leerlingen die aan het begin van het nieuwe schooljaar nog geen vervolgschool hebben kunnen aangemeld worden bij de afdeling leerplicht en Bureau Leerplicht Nijmegen voor de kwalificatieplichtigen. Wij hebben afspraken gemaakt met het Maaswaal College over mogelijke risicoleerlingen, zodat er goede hulp op maat geboden kan worden.

Project Direct Werk

Jongeren vanaf 18 jaar die niet te motiveren zijn om terug te gaan naar school en die niet in staat zijn om regulier werk te aanvaarden komen bij dit Jongerenproject terecht wat uitgevoerd wordt door Support B.V. Dit is een uitvoeringsorganisatie die gelieerd is aan Breed (voor begeleid werken en w.s.w.-geïndiceerden). Support B.V. is gespecialiseerd in begeleid werken voor jongeren. In uitzonderlijke gevallen is het project ook toegankelijk voor leerplichtigen op aangeven van de leerplichtambtenaar en als het ontbreekt aan passende voorliggende voorzieningen. In dit schooljaar is hiervan geen gebruik gemaakt.

Plan van aanpak "schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten" gemeente Wijchen

In maart '07 heeft het college kennisgenomen van het plan van aanpak "schoolverzuim en voortijdig

schoolverlaten". Voor de uitvoering van dit plan is de leerplichtformatie uitgebreid met 0,5 FTE. Deze uitbreiding is geëffectueerd in juni '07. De uitbreiding is voorlopig voor 3 jaar geaccordeerd tot 01-01 '11.

Het plan van aanpak is enerzijds gebaseerd op het plan van aanpak: "Aanval op de uitval" van het Ministerie van OCW en anderzijds op de aanwijzing: "stafrechtelijke aanpak schoolverzuim" van het College van procureurs-generaal.

Inhoudelijk ligt het accent van het plan van aanpak op het verbeteren van het meldgedrag van scholen, het stimuleren van een adequaat spijbelbeleid, het in beeld brengen van jongeren zonder startkwalificatie en het vervullen van een brugfunctie tussen politie en school als het over spijbelende, overlastbezorgende jongeren gaat. Ten opzichte van 2007 zijn er behoorlijk wat verbeteringen gerealiseerd, zoals een absentecoördinator op de locatie Veenseweg van het Maaswaal College, een nieuw registratiesysteem bij het Maaswaal College Oosterweg en het Mondial College, locatie Streekweg. Voor de locatie Veenseweg is er een lik-op-stuk-beleid ontwikkeld voor ouders en leerlingen. Maaswaal College Oosterweg heeft een protocol ontwikkeld "Absentie en Verzuim". Hierin zijn afspraken gemaakt omtrent de verzuimregistratie en de aanpak van het verzuim door alle betrokkenen. Ook is de locatie Oosterweg gestart met een spreekuur (zie ook Hs.6). Locatie Veenseweg heeft ook een protocol voor internverzuimbeleid ontwikkeld. Met beide locaties is regelmatig overleg.

Verder worden de scholen geconfronteerd met veel verlofaanvragen die betrekking hebben op luxe-verzuim. Vanuit leerplicht wordt elke 3 weken voor een schoolvakantie een tekst gepubliceerd in de Wegwijs, waarin staat wat wel en niet mag.

Kwalificatieplicht

Algemeen.

Per 1 augustus 2007 is de kwalificatieplicht van kracht geworden en van toepassing op jongeren van 16 en 17 jaar die nog geen startkwalificatie hebben gehaald. Een startkwalificatie is een VWO- of HAVO-diploma of een diploma op minimaal MBO-niveau 2. Het uitvoering geven aan deze nieuwe wet was een van de speerpunten voor het schooljaar '07-'08. De consequenties van de kwalificatieplicht ligt er vooral in dat jongeren die de school verlaten zonder startkwalificatie verbaliseerd kunnen worden als ze niet bereid zijn om naar school te blijven gaan tot ze een startkwalificatie hebben. Het Ministerie heeft middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de kwalificatieplicht. Deze middelen zijn naar de RMC-regio's gegaan. In ons geval naar de contactgemeente Nijmegen waar Bureau Leerplicht de kwalificatieplichtigen in behandeling neemt.

Cijfers.

- Het aantal leerlingen dat in via Bureau Leerplicht Nijmegen is begeleid is: 69. Samen met de kwalificatieplichtigen die we zelf hebben begeleid (16) komt het totaal op: 85.
- Van de 69 leerlingen waren er 9 voortijdig schoolverlater, 24 zijn 16 jaar en 45 zijn 17 jaar.
- De reden van aanmelding betrof in 49 gevallen verzuim, in 2 situaties een verzoek om vrijstelling, in 7 situaties absoluut verzuim, in 1 situatie gedragsproblemen, in 1 geval schorsing en 7 overig. De reden gedragsproblemen duidt op preventieve inzet wanneer de school moet concluderen dat het gedrag mogelijk zal leiden tot schorsing of verwijdering.
- Het soort problemen waar de kwalificatieplichtigen mee kwamen is: 23 keer spijbelen, 16 met individuele problemen, verkeerde schoolkeuze (7) geen school (6), wil werken (4), ziekmelden en problemen in gezinssituatie (2) en motivatie en problemen met school(leiding) 1. Overig 7.
- Van het aantal meldingen bij Bureau Leerplicht Nijmegen wordt het merendeel gedaan door de scholen (48). De rest van de meldingen komt van de leerplichtambtenaren (6), een instelling (3) of op eigen initiatief (6) en overig (6).
- Het resultaat van de leerplichtinterventies is als volgt:
terug naar school: 31; naar een andere school: 17; nog in behandeling: 9; niet meer leerplichtig: 6; vrijstelling: 3; verwijzing: 2 en verhuisd: 1.

- Er zijn 7 proces-verbalen opgemaakt voor Wijchense leerlingen.
- Van de Wijchense kwalificatieplichtigen komen 17 van een VO-school en 40 van een ROC. Van 8 leerlingen is de school niet bekend. 4 komen van overige scholen.
- Van de 69 kwalificatieplichtigen waren er 68 autochtoon en 1 leerling heeft de Turkse nationaliteit. Wijchen is hierin niet afwijkend ten opzichte van de andere regiogemeenten, behalve Nijmegen. Daarvan is 43,6% van niet-Nederlandse afkomst.

Bijzonderheden.

Ten opzichte van de regiogemeenten komen uit Wijchen en Beuningen relatief zware cases. Dit zou de bevindingen van het E-movo onderzoek (zie eerder in dit hoofdstuk) kunnen bevestigen. Een andere verklaring kan zijn dat Wijchen en Beuningen in meerdere mate met grootstedelijke problematiek hebben te maken.

Opvallend is het lage aantal meldingen van de VO-scholen. Bureau Leerplicht Nijmegen gaat hierop extra inzetten in het schooljaar 2009-2010.

Het aantal meldingen van het ROC is spectaculair gestegen. Dit is het resultaat van de zichtbaarheid en actieve samenwerking van scholen met leerplicht.

Naar aanleiding van de kwalificatieplicht en het inzicht in de problematiek op regioniveau gaat het ROC de intake verscherpen om zoveel mogelijk een verkeerde schoolkeuze te voorkomen. Ook het grote aantal ziekmeldingen valt op in regionaal verband. Met ingang van het nieuwe schooljaar wordt samen met de schoolleiding en de schoolarts extra ingezet.

Conclusie

Wijchen loopt voorop in de landelijke ontwikkeling voor een Centrum voor Jeugd en Gezin.

De samenwerking met BJZ is verbeterd.

Het aantal jongeren met psychische problemen in Wijchen stijgt. Er wordt minder gespijbeld.

Het schoolmaatschappelijk werk blijft bij de NIM in Wijchen. Dit in tegenstelling tot de regio die de gelden heeft overgeheveld naar de scholen.

In dit schooljaar waren er 0,3% minder v.s.v.-ers t.o.v. vorig schooljaar.

Het Jongerenloket en Bureau Leerplicht Nijmegen zijn gaan samenwerken wat de warme overdracht van jongeren beter mogelijk maakt.

De start van de invoer van de kwalificatieplicht heeft tot een verhoging van het aantal meldingen van kwalificatieplichtigen geleid. Van 49 in het vorig schooljaar tot 85 in dit schooljaar.

HOOFDSTUK 6 SAMENWERKEN EN VOORLICHTEN

Samenwerken

Deelname aan Zorg Adviesteams (ZAT's) in het voortgezet onderwijs

De leerplichtambtenaar neemt deel aan de ZAT's van de Wijchense V.O.-scholen: het Maaswaal College aan de Veenseweg en de Oosterweg en Praktijkschool de Zonnegaard. In deze teams participeren een door de school aangestelde zorgcoördinator, een schoolmaatschappelijk werker, de schoolarts of -verpleegkundige en, afhankelijk van de school, een medewerkster van Bureau Jeugdzorg en/of een orthopedagoge.

In het team worden leerplichtigen besproken die door de betreffende mentor/afdelingsleider zijn ingebracht en die door persoonlijke problemen of thuissituatie moeite hebben met leren. In sommige gevallen is er tevens sprake van verzuim.

In deze teams wordt de strategie besproken om een leerplichtige te helpen en problemen op te lossen, bijvoorbeeld door gesprekken met het schoolmaatschappelijk werk, of –in de zwaardere gevallen- een verwijzing naar Bureau Jeugdzorg. Als er tevens sprake is van verzuim wordt, afhankelijk van de situatie, de leerplichtambtenaar ingeschakeld, bijvoorbeeld in een situatie waarin zorg zou moeten worden verleend en waarin ouders en/of leerplichtige niet mee willen werken.

Daarnaast komt het voor dat een leerplichtige geen zin in school heeft en verzuimt.

In alle gevallen wordt de leerplichtige en/of ouders opgeroepen voor een gesprek en worden afspraken gemaakt om verder verzuim te voorkomen. In veel gevallen kan worden volstaan met het bevestigen van de afspraken in een waarschuwingsbrief.

In een enkel geval blijft een leerplichtige verzuimen of weigeren de ouders om deskundige hulp in te schakelen. In dat geval wordt een proces-verbaal opgemaakt.

Overigens worden niet alle leerplichtigen die door een mentor worden ingebracht in het ZAT besproken. In een aantal gevallen komen de zorgcoördinator en de mentor in het voorstadium al tot een oplossing en is bespreking in het team niet nodig.

Deelname aan de zorgteams van de scholen levert korte lijnen op met de scholen, waardoor de leerling sneller geholpen wordt en eerder terugkeert naar school.

Aan het einde van dit schooljaar is er een gesprek geweest met het Mondial College aan de Streekweg. Deze school meldt traditioneel weinig leerlingen bij Leerplicht. Met de school is afgesproken dat er regelmatig gesprekken zullen plaatsvinden om het meldgedrag te verbeteren en de relatie tussen school en leerplicht te optimaliseren.

Netwerk zorgcoördinatoren

Hoewel wij de indruk hebben dat steeds meer zorgcoördinatoren van scholen buiten Wijchen de weg naar de Wijchense leerplichtambtenaar weten te vinden, hebben we toch de indruk dat niet al het vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim naar voren komt. In het aankomende schooljaar blijven we hier aandacht aan besteden. We willen hiermee bereiken dat al het schoolverzuim wordt gemeld aan de leerplichtambtenaar. Dat betreft absoluut en relatief schoolverzuim. Het absoluut verzuim moet binnen 7 dagen aan de leerplichtambtenaar gemeld worden. Relatief verzuim moet gemeld worden na 3 achtereenvolgende schooldagen of bij meer dan 1/8 van de lestijd van 4 weken. Wij hopen hiermee het voortijdig schoolverlaten zo vroeg mogelijk te kunnen aanpakken. Om de scholen een handje te helpen bij de uitvoering van de leerplichtwet hebben we 2 jaar geleden een Handleiding geschreven. In de praktijk heeft de handleiding zijn nut bewezen. Inmiddels is de kwalificatieplicht ingevoerd en is de handleiding herschreven. Het aankomende schooljaar wordt de verbeterde handleiding aangeboden aan de scholen in Wijchen.

ZAT Nijmegen

De collega leerplichtambtenaren van de gemeente Nijmegen hebben zitting in de ZAT's van de V.O.-scholen in Nijmegen. Sinds het schooljaar 2004/2005 hebben wij een overeenkomst met de gemeente Nijmegen voor de Wijchense leerplichtigen die deze scholen bezoeken en in ZAT's worden besproken of die op het spreekuur van de leerplichtambtenaar worden uitgenodigd. Indien nodig vindt een overdracht plaats naar de leerplichtambtenaar van Wijchen, die dan verdere actie onderneemt. De gemaakte afspraken worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. In het afgelopen

schooljaar zijn heel weinig (11, tijdsinvestering: 6,45 uur) Wijchense leerlingen besproken in de Nijmeegse School- en Hulpteams, omdat Bureau Leerplicht Nijmegen nauwelijks spreekuren heeft gedraaid. Afsproken is dat dit soort besluiten voortaan vooraf met ons worden gecommuniceerd. Dit schooljaar wordt afgesloten met gesloten beurzen en het aankomende jaar werken we samen op basis van wederzijdse dienstverlening. Voor het schooljaar '09-'10 worden er weer gewoon spreekuren gedraaid.

R.O.L.

Een aantal malen per jaar is er een overleg van de leerplichtambtenaren van de gemeenten Nijmegen en omgeving, het R.O.L. (Regio Overleg Leerplichtambtenaren).

Doel van dit overleg is het zoveel mogelijk afstemmen van beleid, onder andere door het bespreken van casuïstiek (anoniem), en het over en weer informeren over de laatste ontwikkelingen.

In dit kader wordt b.v. de officier van justitie uitgenodigd voor een toelichting of afstemming in het overleg.

Dit jaar is de directeur van het ROC Nijmegen uitgenodigd die tot taak heeft de zorgstructuur te verbeteren. Zij heeft haar visie m.b.t. de korte en lange termijn uitgelegd.

Daarnaast is een coördinator van de Kristallis Scholengroep uitgenodigd, een school voor leerlingen met gedragsproblemen. Omdat er stagnatie optrad in de uitbreiding van de huisvesting van deze voor de hele regio belangrijke school, was er een toename van het risico dat leerlingen met een gedragsstoornis thuis zouden komen te zitten. Een en ander heeft geresulteerd in een brief van de gezamenlijke leerplichtambtenaren aan de portefeuillehouder van de gemeente Nijmegen. Dit heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen dat er inmiddels een tijdelijke oplossing is gevonden.

Het overleg heeft inmiddels zijn waarde, ook als netwerk, bewezen.

Het afgelopen jaar is met name gesproken over de leerplichtformatie van de diverse regiogemeenten in relatie tot de nieuwe richtlijn op dit gebied van Ingrado, het Jongerenloket en de regionale kwalificatiemedewerker.

Casus-overleg 17+.

Per gemeente in de regio is er een zogenaamd "Overleg 17+". Zo ook in Wijchen. Aan dit overleg, waarin casuïstiek m.b.t. jongeren van 17 tot 23 jaar wordt besproken, nemen naast het Jongerenloket, Support en NIM ook de leerplichtambtenaar deel. Doel van het overleg is ervoor te zorgen dat jongeren een leer- en/of werktraject volgen, als teruggaan naar school een afgesloten route is, zodat uiteindelijk duurzame inpassing op de arbeidsmarkt tot de mogelijkheden behoort.

Het overleg komt gemiddeld eenmaal per 2 maanden bij elkaar. Gemiddeld worden er zo'n 10 jongeren besproken.

De toegevoegde waarde van de leerplichtambtenaar is zijn expertise en ervaring met bepaalde jongeren. Daarnaast fungeert de leerplichtambtenaar als "scharnier" naar het Coördinatieoverleg jeugdoverlast.

Coördinatieoverleg jeugdoverlast.

In dit overleg wordt jongerenoverlast in de gemeente Wijchen besproken.

Aan dit overleg nemen deel: de beleidsadviseur openbare orde en veiligheid, de beleidsadviseur jeugd- en jongerenwerk, de politie Wijchen, een jongerenwerker van het SKW, een medewerker van Bureau HALT en de leerplichtambtenaar.

De leerplichtambtenaar kan probleemjongeren "meenemen" met inachtneming van de bepalingen van de wet op de privacy, in de bespreking van een zorgadviesteam, als het een leer- of kwalificatieplichtige leerling betreft (en omgekeerd).

Indien dat niet het geval is en de jongere geen werk heeft of een opleiding volgt, brengt de leerplichtambtenaar de betrokkene in bij het 17+ overleg (zie hierboven).

Voorlichten

Dag van de leerplicht

De landelijke Dag van de Leerplicht vond dit jaar voor de zesde keer plaats. Tijdens de dag van de leerplicht op donderdag 19 maart 2009 vonden er in Wijchen tal van activiteiten plaats. Om half 9 gaf wethouder Marcel Thijsen het startschot voor een 'klassenstrijd'. Hij deed dit op het Maaswaal College aan de Oosterweg. Tijdens de klassenstrijd gingen de tweede klassen de strijd aan om de meest stipte klas van het jaar te worden. Na twee maanden werd de balans opgemaakt: Het werd een gedeelde eerste plaats. De klassen 2T2 en 2T3 hebben allen een zwemkaartje voor de Meerval gekregen met daarbij een consumptiebon. De tweede prijs ging naar klas 2L1. De leerlingen uit deze klas kregen ook een zwemkaartje voor de Meerval. Door met name de inzet van de mentoren bleef de klassenstrijd onder de aandacht van de leerlingen. Het was vaak dringen bij de kluisjes omdat iedereen toch op tijd in de klas wilde komen.

Bij het Maaswaal College aan de Veenseweg kwamen de derde klassen in aanmerking voor een sportieve prijs. Iedere leerling die in het schooljaar 2008-2009 nog nooit te laat was gekomen, mocht zich melden bij de wethouder en ontving een zwemkaartje. De wethouder heeft 96 kaartjes uitgedeeld! Om half 2 gaf Lieke Klaus, bekend van de Olympische spelen fietscross in Peking een presentatie op basisschool 't Palet. Zij sprak in groep 7 over het belang om naar school te gaan en het behalen van een diploma. Er werd aandachtig geluisterd door ruim 40 leerlingen.

Jongerenfolder

Dit schooljaar is er een folder voor jongeren gemaakt met de titel **“hoezo moet ik naar school”**. De folder geeft uitleg over de leerplichtwet en kwalificatieplicht. De folder is gemaakt voor jongeren die het voortgezet onderwijs volgen. Iedere Wijchense jongere in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar heeft een folder toegestuurd gekregen. In de folder staan foto's van jongeren die in Wijchen wonen en naar het Maaswaal College gaan.

Er zijn veel reacties binnengekomen naar aanleiding van de folder. Jongeren wilden graag meer weten over de kwalificatie plicht, ook naar de begeleiding vanuit de diverse scholen is veel gevraagd.

Spreekuur Maaswaal College Veenseweg.

Algemeen.

Het vorig schooljaar zijn wij gestart met het houden van spreekuur op het Maaswaal College aan de Veenseweg. Uit een evaluatie die wij aan het eind van het vorig schooljaar samen met de school hebben gehouden bleek dat het verzuim aanzienlijk was teruggelopen. Op grond daarvan is besloten om het spreekuur voort te zetten.

De selectie van de leerlingen die voor het spreekuur in aanmerking komen wordt gemaakt door een speciaal aangestelde verzuimcoördinator. Deze houdt het verzuim van leerlingen in de gaten, maakt afspraken om uren op school in te halen en schrijft ouders aan als hun kind een aantal keren te laat is gekomen is of anderszins spijbelt.

Als het inhalen van uren en de brief aan ouders geen effect sorteert wordt de betreffende leerling, na een vooroverleg tussen de verzuimcoördinator en de leerplichtambtenaar, uitgenodigd voor het spreekuur.

Tijdens dit spreekuur informeert de leerplichtambtenaar naar de reden van het verzuim, worden afspraken gemaakt om tot verbetering te komen en wordt e.e.a. vastgelegd in een waarschuwingsbrief aan ouders. In de meeste gevallen leidt dit tot het beëindigen van het spijbelgedrag.

In een aantal gevallen is naar voren gekomen dat er sprake was van onderliggende problematiek. In overleg met de school is gekeken naar een passende oplossing, zoals gesprekken met de mentor, verwijzing naar Bureau Jeugdzorg, etc.

Uit de evaluatie die wij aan het eind van het schooljaar samen met de school gehouden hebben is naar voren gekomen dat het ongeoorloofd verzuim zo goed als nihil was. De conclusie is dan ook dat het spreekuur een nuttig instrument is in de bestrijding hiervan. Daarom zal dit ook het komend schooljaar worden voortgezet.

In totaal zijn 13 leerlingen uitgenodigd voor een gesprek. In 12 gevallen werd een waarschuwingsbrief verzonden, in 1 geval bleek sprake van zorg.

In 3 gevallen bleef het verzuim ondanks de waarschuwingsbrief doorgaan. Dit heeft geresulteerd in 1 melding bij HALT, 1 proces verbaal en 1 verwijzing naar Bureau Jeugdzorg.

Daarnaast heeft de school zelf nog aan de ouders van 30 leerlingen een "te-laat-"of spijbelbrief gestuurd.

Spreekuur Maaswaal College Oosterweg schooljaar 2008-2009

Het Maaswaal College Oosterweg is in januari 2009 gestart met een spreekuur voor leerlingen die veel te laat komen of "licht verzuim" vertonen. Het spreekuur vindt plaats op de school zelf. Vervolggesprekken vinden plaats op het gemeentekantoor in het bijzijn van de ouders.

Het doel van het spreekuur is signaleren en voorkomen van verdere schooluitval. De randvoorwaarden van het spreekuur worden ondersteund door het schoolbestuur. Het spreekuur voor leerplicht is in het protocol "Absentie en verzuim" van school ingepast en sluit aan op het verzuimcontract waar de school mee werkt.

Leerlingen die 5 keer te laat zijn gekomen moeten een contract ondertekenen waarin staat dat bij de 6^e keer te laat ze het verzuim moeten inhalen en wordt er melding bij leerplicht gedaan. Ouders dienen dit contract ook te ondertekenen.

Het spreekuur vindt maandelijks plaats. School selecteert vooraf leerlingen voor het spreekuur. Ouders van leerlingen worden tijdig geïnformeerd over het feit dat hun zoon of dochter op het spreekuur van leerplicht moet verschijnen. Bij deze brief wordt een verzuimoverzicht meegestuurd, zodat ouders op de hoogte zijn en eventueel kunnen reageren. Na het gesprek tijdens het spreekuur ontvangen de ouders en leerlingen een brief met de gemaakte afspraken met de leerplichtambtenaar. Dit wordt ook wel een "officiële waarschuwing" genoemd. De leerplichtambtenaar legt het verzuim en de afspraken vast in de leerlingenadministratie. Bij herhaling van verzuim kan er een procesverbaal worden opgemaakt voor Bureau Halt. Bij signaleren van zorg achter het verzuim wordt de zorgcoördinator en de afdelingsleider geïnformeerd. Deze zorgen voor verdere begeleiding.

Wat de leerplicht en de kwalificatieplicht precies inhouden is niet altijd voldoende bekend bij leerlingen. De leerlingen die voor het eerst met leerplicht in aanraking komen kunnen via deze weg daarover geïnformeerd worden.

Vanaf januari 2009 zijn er in totaal 31 leerlingen op gesprek geweest. Drie daarvan hebben een procesverbaal voor Bureau Halt gekregen en een taakstraf uitgevoerd. De overigen hebben een waarschuwing gekregen. 20 leerlingen hebben niet meer gespijbeld en 5 leerlingen hebben gedurende het schooljaar nog 1 keer gespijbeld of zijn 1 keer te laat gekomen. Dit is 80%. 2 leerlingen blijven in beeld als risicoleerling. Eén leerling is naar Nijmegen verwezen.

In juni is er een evaluatie geweest. De afdelingsleiders geven aan dat de boodschap aan komt bij de leerlingen en dat ouders positief reageren. Het spreekuur wordt volgend jaar voortgezet.

Conclusie

Het blijft nodig om scholen te stimuleren al het ongeoorloofd schoolverzuim te melden bij leerplicht. Het contract met de gemeente Nijmegen wordt verlengd. Nijmegen voert de leerplichtfunctie uit voor Wijchense leerlingen die in Nijmegen op school zitten.

De spreekuren op de Veenseweg en Oosterweg van het Maaswaal College zijn een succes.

HOOFDSTUK 7 SAMENVATTING, SPEERPUNTEN EN NIEUWE ONTWIKKELINGEN

Samenvatting speerpunten voor het schooljaar 2009 – 2010

Op basis van onze ervaringen van het afgelopen schooljaar hebben we de volgende speerpunten ontwikkeld:

Hs.2: Absoluut verzuimacties voor alle leeftijdsgroepen.

Hs.3: Gelijk verlenen verlof door PO en VO.

Hs.5: Meer deskundigheid bij de leerplichtambtenaar in het omgaan met ouders en kinderen met psychiatrische problematiek.

Hs.6: Aanbieden verbeterde Handleiding aan scholen.

Nieuwe ontwikkelingen:

Landelijk:

- Met ingang van het nieuwe schooljaar Zijn we aangesloten op het digitale verzuimloket van de IB-groep.
- Er komt een vereenvoudiging van wet- en regelgeving met betrekking tot het melden en registreren van verzuim. Gestreefd wordt naar één meldtermijn van 16 uur les of praktijkwerk-tijd in een periode van 4 weken voor ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten.
- De onderwijsinspectie wordt verantwoordelijk voor het toezicht op scholen voor het naleven van de leerplichtwet. Deze wijziging gaat in met ingang van het schooljaar 2010-2011.
- Er komt een handleiding leerplicht van het Openbaar Ministerie met daarin onder andere een standaard proces-verbaal, te hanteren normen voor doorlooptijden en adviezen over het maken van afspraken met de Zittende Magistratuur (kantonrechters) over spijbelzittingen.
- In 2011 moeten er in het P.O., het V.O. en het MBO goed functionerende ZAT's zijn. Uit onderzoek is gebleken dat vooral bij het MBO nog verbeteringen te halen zijn. Deze bevinding klopt ook voor onze regio.
- Vanaf 2011 krijgen scholen de verantwoordelijkheid om aan alle kinderen passend onderwijs te bieden, ongeacht hun beperking.
- De kinderbijslagwet is aangepast aan de kwalificatieplicht. Met deze wetswijziging is een belangrijke rol weggelegd voor de leerplichtambtenaar. Hij krijgt een sanctiemiddel met herstel-mogelijkheid. Als een jongere van 16 of 17 jaar niet naar school gaat en de ouders werken niet mee dan kan de kinderbijslag (tijdelijk) worden stopgezet.

Regionaal (voor zover bekend):

- Extra inzet ROC op het voorkomen van een verkeerde schoolkeuze en inzicht in het hoge aantal ziekmeldingen.
- In het kader van: "Aanval op de uitval" is met het ROC een pilot gestart waarbij in de laatste week van het schooljaar en de eerste week van het nieuwe schooljaar een leerplichtambtenaar kwalificatieplicht op het ROC wordt ingekwartierd om direct in te steken op mogelijke uitvallers die niet herplaatst kunnen worden. Tevens krijgt de leerplichtambtenaar kwalificatieplicht een spreekkamer op het ROC.
- In het nieuwe schooljaar willen we tot een verdergaande regionale samenwerking komen.
- Met ingang van het nieuwe schooljaar start het Jongerenloket met een werkschool. Jongeren worden hier geholpen met het maken van een goed c.v., zichzelf presenteren en solliciteren en het ontwikkelen van een realistisch zelfbeeld..

Lokaal:

- Centrum voor Jeugd en Gezin gaat van start in 2009. Leerplichtambtenaren worden melder voor multisignaal.

Lijst van afkortingen

A.K.A.	: Arbeidsmarkt geKwalificeerd Assistent
B.B.L.	: BeroepsBegeleidende Leerweg
C.O.O.	: Centrum voor Opvang en Onderwijs
C.W.I.	: Centrum voor Werk en Inkomen
HAVO	: Hoger Algemeen Vormend Onderwijs
I.B.-groep	: Informatie Beheergroep
M.K.D.	: Medisch Kleuter Dagverblijf
NIM	: Nijmeegse Instelling voor Maatschappelijk Werk
P.O.	: Primair Onderwijs
R.M.C.	: Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
R.O.L.	: Regionaal Overleg Leerplichtambtenaren
R.O.C.	: Regionaal Opleidingencentrum
U.W.V.	: Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V.M.B.O.-k	: Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs – kaderberoepsgerichte leerweg
V.M.B.O.-t	: Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs – theoretische leerweg
V.O.	: Voortgezet Onderwijs
v.s.v.-er	: voortijdig schoolverlater
V.W.O.	: Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
ZAT	: Zorg Advies Team
CJG	: Centrum voor Jeugd en Gezin
BJZ	: Bureau Jeugdzorg